

Resultaten School's cool Westland 2011-2013

Mentor Nina met haar leerling Kewin

Wat is School's cool?

School's cool geeft leerlingen een steuntje in de rug bij de overgang van basisschool naar vmbo, havo of vwo. Voor een aantal kinderen is dit namelijk een risicovolle periode, omdat het door hun aard, gedrag of de omstandigheden thuis gemakkelijk mis kan gaan. Spijbelen, onderpresteren en schooluitval liggen dan op de loer.

Kinderen die dit risico lopen, krijgen bij School's cool een mentor die ze begeleidt bij het huiswerk en eventueel helpt bij het vinden van een leuke vrijetijdsbesteding. De mentor is een vrijwilliger die gedurende anderhalf jaar wekelijks een tot anderhalf uur bij het kind thuis komt om hem of haar te helpen. Zo worden ook de ouders erbij betrokken.

De School's cool-formule is een beproefd concept. Het project loopt sinds 1997 in Amsterdam en heeft inmiddels navolging gekregen in Breda, Gouda, Lelystad, Nijmegen, Utrecht, Purmerend, Velsen, Zwolle, Leiden, Delft, Westland, Arnhem, Hoorn en Nieuwegein met vele honderden mentoraten. De formule blijkt succesvol: de een-op-eenrelatie, het vaste wekelijkse huisbezoek, de lange duur van de mentorbegeleiding en de persoonlijke benadering geven tezamen het uitstekende resultaat. Uit effectmetingen blijkt dat 95 procent van de geselecteerde risicoleerlingen zijn best blijft doen op school en de schoolcarrière vervolgt. De meeste thuismentoren gaan na afloop van de begeleiding verder met een nieuwe basisschoolleerling.

INHOUD

1. Samenvatting resultaten	3
2. De aanleiding	4
3. Voor welke leerlingen is School's cool bedoeld?	5
4. Gegevens leerlingen 2011/2012	6
5. Resultaten algemeen	7
6. Wat vinden de leerlingen van de begeleiding?	7
7. Hoe hebben de ouders de begeleiding ervaren?	9
8. Ervaringen mentoren	11
9. Het vervolg	12
10. Organisatie en bekostiging	12
11. Verantwoording	12

1. Samenvatting resultaten

In het schooljaar 2011/2012 zijn 12 leerlingen begeleid door evenzovele vrijwillige thuismentoren. Zij zaten toen in de eerste klas van vmbo, havo of vwo. Deze begeleiding is nog enkele maanden voortgezet in de tweede klas in het schooljaar 2012/2013.

De resultaten zijn als volgt:

- **Alle 12 leerlingen hebben zich gehandhaafd op het niveau dat de basisschool geadviseerd had. Zij zijn allemaal overgegaan naar de tweede klas.**
- **Vrijwel alle leerlingen laten weten dat de mentor belangrijk voor hen is geweest als vertrouwenspersoon, hulp bij het huiswerk en voor het beter begrijpen van schoolzaken.**
- **Vrijwel alle leerlingen zouden vrienden aanraden deel te nemen aan het mentorproject.**
- **Alle ouders geven aan dat de mentor voor hun zoon of dochter en voor henzelf belangrijk is geweest.**
- **De meeste ouders geven aan dat zij dankzij de mentor meer contact met school hebben gehad.**
- **Alle ouders hebben tenminste één keer een ouderavond bezocht, in sommige gevallen samen met de mentor.**
- **De meeste ouders geven aan dat het met hun kind in vergelijking met de basisschool nu 'heel goed' of 'beter' gaat.**
- **Alle ouders zouden kennissen aanraden mee te doen met het mentorproject.**
- **Een ruime meerderheid van de mentoren vond hun begeleiding zinvol voor wat betreft het verbeteren van de schoolprestaties en het plannen en maken van het huiswerk.**
- **De meeste mentoren willen komend schooljaar opnieuw een leerling begeleiden.**

2. De aanleiding

In het voorjaar van 2010 namen Ger Alleblas-Behrtel en Jan Delfgaauw het initiatief om de wenselijkheid van een School's cool-project in het Westland te onderzoeken. Aanleiding was de eigen ervaring dat sommige kinderen op de basisschool wel wat hulp zouden kunnen gebruiken, die hun ouders hun niet altijd konden bieden. Daarnaast was er in die periode de eyeopener van een krantenartikel over School's cool: begonnen in 1997 in Amsterdam bleek School's cool een succesvolle methodiek die in steeds meer gemeenten werd opgezet.

Toen uit gesprekken met bestuurders/directeuren van het basisonderwijs bleek dat ook in het Westland behoefte bestond aan dergelijke ondersteuning, is gewerkt aan de oprichting van een School's cool Westland. Een projectplan werd geschreven, er werden contacten gelegd met basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, met de wethouder van onderwijs en met fondsen. In januari 2011 is de Stichting School's cool Westland opgericht en in de maanden daarna zijn mentoren geworven en kandidaat-leerlingen ingeschreven. Dankzij de enthousiaste medewerking van vrijwilligers en de (financiële) steun van fondsen en andere organisaties, is in september 2011, bij de aanvang van het schooljaar 2011/2012, daadwerkelijk begonnen met mentorbegeleiding van 12 brugklasleerlingen.¹

Dit rapport geeft de resultaten van deze begeleiding, gemeten bij de leerlingen zelf, hun ouders en de mentoren.

¹ De start was met 14 leerlingen. Bij één leerling bleek na korte tijd dat de begeleiding niet meer nodig was en een tweede leerling verhuisde naar buiten het Westland en kwam daardoor niet meer voor begeleiding door ons in aanmerking.

3. Voor welke leerlingen is School's cool bedoeld?

School's cool is er voor kinderen die door hun aard, gedrag of gezinsomstandigheden – of een combinatie daarvan – risico lopen bij de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs.

Daarbij kun je denken aan onder meer:

- kwetsbare persoonlijkheid
- psychische problemen als gevolg van pesten
- gedragsstoornis zoals adhd
- hoogbegaafdheid
- zwak zelfbeeld
- overbelasting gezin door diverse problemen
- zwakbegaafde ouders

Een aantal kinderen heeft ook geen leuke vrijetijdsbesteding, zoals een sport. Al deze omstandigheden kunnen ertoe leiden dat kinderen een moeilijke start maken in de eerste klas van vwo, havo of vmbo, de aansluiting verliezen, onderpresteren, gaan spijbelen enzovoort. Een thuismentor helpt het kind wekelijks met zijn schoolzaken met als doel dat het niet afhaakt en zich handhaaft op het niveau dat de basisschool geadviseerd heeft of hoger. Zo nodig helpt hij of zij ook zoeken naar een leuke club of sport. De mentoren zijn vrijwilligers die door opleiding en/of ervaring in staat zijn de leerling houvast te geven en te stimuleren de eerste schoolperiode goed door te komen.

Mentor Anneke aan het werk met haar pupil

4. Gegevens leerlingen 2011/2012

In ons eerste begeleidingsjaar 2011/2012 hebben onze mentoren zoals gezegd 12 leerlingen begeleid: 10 jongens, 2 meisjes. Bij hen was sprake van adhd of autisme (3), hoogbegaafdheid in combinatie met een gedragsstoornis (1), zwakbegaafde ouders (2), onzekerheid als gevolg van pesten (4), zwak zelfbeeld (2). Deze omstandigheden kwamen ook in combinatie voor. 5 kinderen woonden in een eenoudergezin.

De achtergrond van de ouders van de kinderen is als volgt:

Ouders afkomstig uit	
Nederland	9
Dominicaanse Republiek	1
Marokko	1
Polen	1
Totaal	12

Op basis van hun schoolprestaties en het advies van de basisschool gingen de kinderen naar de volgende scholen/onderwijsvormen:

Schooladvies van de basisschool	2011/2012
Vmbo b/k (basisberoepsgerichte leerweg/kaderberoepsgerichte leerweg)	2
Vmbo k (kaderberoepsgerichte leerweg)	3
Vmbo k/t (kaderberoepsgerichte leerweg/theoretische leerweg)	1
Vmbo t (theoretische leerweg)	1
Havo	1
Havo/vwo	3
Vwo	1
Totaal	12

Vóór het begin van het schooljaar had de coördinator aan elk kind een mentor toegewezen. Daarbij is gekeken welke persoon het beste bij het betreffende kind en het gezin past. De mentor heeft het kind gedurende het schooljaar wekelijks thuis bezocht en het geholpen met alle schoolzaken. Onder meer met plannen en maken van het huiswerk, gebruik van agenda en voorbereiden van SO's en repetities. Daarnaast bespraken leerling en mentor (moeilijke) situaties op school, zoals contacten met medeleerlingen en docenten. Zonodig stimuleerde de mentor betrokkenheid van de ouders bij de school, onder meer door de ouderavonden te bezoeken. Vaak ging de mentor dan mee. Onze mentor had regelmatig contact met de klassenmentor over gedrag en vorderingen op school. Indien gewenst hielp de mentor zoeken naar een leuke vrijetijdsbesteding voor zijn pupil. Ook gingen mentor en leerling wel eens 'iets leuks' doen, zoals naar de voetbal, een museum, de bioscoop, vissen, tennissen, karten.

Tweemaandelijks waren er intervisies. In groepjes van ongeveer 6 mentoren onder leiding van de coördinator deden zij verslag van de vorderingen van hun pupil met aandacht voor de situatie thuis, op school en in de vrije tijd. Ook wisselden zij dan ervaringen, knelpunten, tips uit. De begeleidingsvragen en resultaten werden in deze bijeenkomsten geregistreerd, ook in volgende intervisies, zodat de ontwikkeling van de leerling goed gevolgd kon worden.

5. Resultaten algemeen

Alle 12 leerlingen zijn overgegaan naar de tweede klas, als volgt:

	2011/2012 Brugklas	2012/2013 Tweede klas
Vmbo b/k	2	2
Vmbo k	3	3
Vmbo k/t	1	-
Vmbo t	1	2
Havo	1	4
Havo/vwo	3	-
Vwo	1	1
Totaal	12	12

Hiermee is het doel bereikt dat de schoolresultaten tenminste op het niveau liggen, dat de basisschool geadviseerd had. Om te voorkomen dat de leerlingen in het tweede jaar zouden terugvallen is de School's coolbegeleiding in dat jaar nog enige maanden voortgezet. Van september tot december 2012 (bij enkelen iets korter) hebben de kinderen nog ondersteuning van hun mentor gehad, mede waardoor zij in de tweede klas goed bleven meekomen. Vanaf januari 2013 is de begeleiding van deze eerste groep leerlingen beëindigd.

6. Wat vinden de leerlingen van de begeleiding?

Alle 12 leerlingen hebben een korte vragenlijst beantwoord over hoe zij de begeleiding ervaren hebben. Op de vraag hoe belangrijk (op een schaal van 1 tot 10) de mentor voor hen was geweest, gaven zij de volgende cijfers:

- 7: 4 leerlingen
- 8: 3 leerlingen
- 9: 3 leerlingen
- 10: 2 leerlingen

Op de vraag wat zij van hun mentor geleerd hadden, gaven 9 van de 12 aan: geloven in jezelf. De overige 3 zeiden op dit vlak 'een beetje' van de mentor te hebben geleerd. Ruim de helft vermeldde veel te hebben geleerd over het plannen van huiswerk en gebruik van de agenda. Ook praten over school en over wat je leuk vindt scoorden hoog. De vraag wat de voordelen waren van het hebben van een mentor werd als volgt beantwoord:

	Voordeel	Geen voordeel
Iemand hebben om mee te praten	11	1
Meer zelfvertrouwen krijgen	9	3
Makkelijker met anderen omgaan	8	4
Hulp bij huiswerk	12	
Beter begrijpen van schoolzaken	11	1

Een leerling vermeldde hier zelf nog bij: *'Ik heb beter leren plannen en huiswerk beter leren verdelen en ik houd mijn agenda beter bij'.*

Mentor Fred met zijn pupil Nick

De vraag of zij vrienden zouden aanraden mee te doen met het mentorproject, beantwoordden 11 leerlingen met 'ja'.

Sommigen schreven ook eigen opmerkingen over hun ervaringen:

- *Ik heb een hele fijne tijd gehad met mijn mentor en het is jammer dat het voorbij is.*

- *Ik had weer zin om naar school te gaan, want ik weet: als ik problemen had, ging mijn mentor helpen om een oplossing te bedenken.*
- *Nu word ik minder gepest omdat ik met bepaalde oplossingen van mijn mentor door kan gaan en me minder aantrek als ze me pesten.*
- *Het ging goed, ze hielp me graag en we konden goed opschieten met elkaar.*
- *Ik ben blij dat ik mee kon doen. Ik heb er veel aan gehad en de mentor was heel aardig en behulpzaam.*

7. Hoe hebben de ouders de begeleiding ervaren?

Ook de ouders van de 12 leerlingen hebben aan het evaluatieonderzoek deelgenomen. De vraag hoe belangrijk de mentor voor henzelf was (op een schaal van 1 tot 10), werd als volgt beantwoord:

- 7: 5 ouders
- 8: 2 ouders
- 9: 1 ouder
- 10: 4 ouders

En op de vraag hoe belangrijk de mentor voor hun zoon of dochter was, antwoordden zij als volgt:

- 7: 2 ouders
- 8: 4 ouders
- 9: 1 ouder
- 10: 5 ouders

Driekwart van de ouders vermeldde dat zij 'veel' aan de mentor hadden gehad op de volgende onderdelen: versterken van de eigen aanpak, frisse blik van buitenaf, 'vreemde ogen dwingen'.

Bijna de helft van de ouders heeft dankzij de mentor meer contact met school gehad, de anderen gaven aan dat de mentor op dit vlak 'een beetje' heeft bijgedragen. Andere opmerkingen over de mentor:

- *Luisterend oor, goed advies, vaak ook een strakke hand/planning*
- *Fungeren als vertrouwenspersoon*
- *Onze zoon kan heel goed met de mentor praten en om uitleg vragen*

Alle ouders hadden één of meer keer een ouderavond bezocht. In 4 gevallen was de mentor meegegaan, in 2 gevallen had de mentor de ouders gestimuleerd om te gaan en in 6 gevallen had de mentor een voorbespreking van de onderwerpen met de ouders.

De vraag hoe het nu op school gaat in vergelijking met de basisschool beantwoordden 8 ouders met 'heel goed' of 'beter', en 4 met 'gelijk'. 1 ouder meldde dat het nu 'minder goed' ging met haar zoon.

Op de vraag of zij kennissen zouden aanraden mee te doen met het mentorproject werd door alle 12 met 'ja' geantwoord.

De meeste ouders hebben ook 'eigen opmerkingen' geplaatst, die uitsluitend positief waren. Een greep hieruit:

- *Mijn zoon en ik hebben allebei heel veel geleerd van de mentor, o.a. door verschillende dingen te proberen. Wat werkt het beste voor mijn kind...? Als alleenstaande moeder vond ik het soms lastig om feedback te krijgen bij sommige problemen. Dat kon je nu met de mentor wel bespreken en samen bekijken wat het beste werkte voor mijn zoon.*
- *Ze hadden een geweldige goede band samen en dat steunde mijn zoon heel erg. Gaf hem ook zelfvertrouwen, waaraan het hem eerst toch wel ontbrak. De mentor besprak iedere week een schema hoe mijn zoon zijn huiswerk in zou delen. Later moest mijn zoon het schema zelf maken en uitleggen aan zijn mentor waarom en hoe hij het schema gemaakt had. Dat werkte prima, want mijn zoon ging nu zelf nadenken hoe hij het beste kon leren en leerde ook zijn tijd beter in te delen.*
- *Ik zou de begeleiding van de mentor als zeer succesvol willen omschrijven. Doordat mijn zoon deze extra steun in zijn rug heeft gehad, heeft hij meer zelfvertrouwen gekregen, kan dingen beter overzien en inplannen.*
- *Ik heb het super ervaren, als ouder. Ik had wel meer verwacht van de school. Doordat mijn zoon niet of nauwelijks huiswerk heeft, was het voor de mentor ook wel eens moeilijk om een onderwerp aan te stippen. Ik denk dat als hij meer huiswerk had gehad, hij misschien een hogere uitstroom had gehad qua niveau. Maar het gaat nu goed op school en het gaat goed thuis.*
- *Wij zijn ontzettend blij dat we deze mentor voor onze dochter toegewezen hebben gekregen. Van het begin af aan is er een hele warme band ontstaan. Als eerste kwam ze kijken bij de afscheidsmusical van groep 8 en daarna heeft ze onze dochter en ons 1,5 jaar bijgestaan. Met haar nuchtere en positieve instelling heeft ze geholpen het zelfvertrouwen van onze dochter te vergroten. Zij was na een hele moeilijke periode op de basisschool al op de weg naar boven, maar nog behoorlijk kwetsbaar.*
- *De officiële begeleiding is afgelopen, onze dochter kan het nu echt zelf, maar het persoonlijke contact met de mentor zal zeker blijven!*
- *Ik vind de mentor een hele enthousiaste, geïnteresseerde vrouw. Ze leeft altijd mee met zaken die spelen en is flexibel in tijd. Topmentor!*
- *Wij waren er heel blij mee. De mentor paste ook in het gezin en dat is wel prettig. Vooral zo in het eerste schooljaar wanneer alles nieuw is en ze van alles zelf moeten regelen. Dat is een grote overgang en de mentor heeft onze dochter daarin goed begeleid.*

8. Ervaringen mentoren

Van de 14 mentoren (9 mannen, 5 vrouwen) werken 7 in het onderwijs of hadden daarin gewerkt. De anderen werken of werkten in leidinggevende of staffuncties in het bedrijfsleven, bij de overheid of bij maatschappelijke organisaties. Zij beschikten allen over een Verklaring omtrent het gedrag (VOG).

Het wekelijks huisbezoek duurde bij 4 mentoren gemiddeld 1 uur, bij 2 mentoren 1 à 1,5 uur en bij 3 mentoren 1,5 uur. Een ruime meerderheid van de mentoren vond hun begeleiding zinvol voor wat betreft het verbeteren van de schoolprestaties en het plannen en maken van het huiswerk. Op sociaal-emotioneel vlak scoorden persoonlijke aandacht en interactie leerling/mentor hoog. Ook ervoeren veel mentoren het stimuleren van een positief zelfbeeld en het fungeren als uitlaatklep zinvol. Andere punten die mentoren op dit vlak noemden, zijn: proberen relatie kind met moeder te verbeteren, begeleiding om hem socialer, zelfverzekerder te maken, structuur brengen in het dagelijks leven.

Opvallend is dat de meeste mentoren (9) meldden dat de vrijetijdsbesteding van hen geen aandacht vroeg: hun pupillen zitten allemaal op een club of sport.

Op een desbetreffende vraag antwoordden 4 mentoren dat zij sterk als brug fungeerden tussen ouders, school en kinderen. Anderen ervoeren dit ook, zij het minder. 2 mentoren gaven aan dat zij veel invloed hadden op het gezin, 7 een beetje en 4 helemaal niet.

Als succesfactoren voor een mentorschap noemden allen: persoonlijke aandacht, houden aan afspraken en - in mindere mate - een betere kennis van de thuissituatie. De mentoren bleken erg tevreden over de begeleiding die zijzelf hadden gekregen, zoals de introductietraining en de interviews.

8 mentoren gaven aan dat ze komend schooljaar opnieuw een leerling wilden begeleiden, 2 wisten het nog niet en 4 mentoren lieten weten met het mentorschap te stoppen wegens aanstaande verhuizing naar elders in het land (1), komende gezinsuitbreiding (2), drukkere werkkring (1).

Mentoren Rob, Willem en Ger tijdens de interview

9. Het vervolg

Deze rapportage geeft de resultaten van het eerste jaar (2011/2012) van School's cool Westland, waarin 12 leerlingen zijn begeleid. In het nu lopende schooljaar 2012/2013 begeleiden wij 14 leerlingen. In het komende schooljaar 2013/2014 is plaats voor 20 leerlingen.

Wij beschikken inmiddels over 28 vrijwillige thuismentoren.

10. Organisatie en bekostiging

Stichting School's cool Westland is op 7 januari 2011 opgericht. Het bestuur bestaat uit:

- Mevrouw C.Y. van Staalduinen, voorzitter,
- Mevrouw mr. drs. B.J.P.M. Zwinkels, secretaris
- De heer J.F.N. Fraterman AA, penningmeester

Coördinator is mr. J.H.M. Delfgaauw.

School's cool Westland is opgezet als een pilot voor de schooljaren 2011 tot en met 2014. Op grond van de ervaringen en resultaten moet blijken of structurele voortzetting na deze periode wenselijk en mogelijk is.

Voor deze pilotperiode hebben niet minder dan acht organisaties en fondsen ons financiële steun toegekend:

- Loswal de Bonnen
- Fonds Westland
- Kinderpostzegels Nederland
- Oranje Fonds
- Skanfonds
- Stichting Boschuyzen
- Gemeente Westland
- Rabobank Westland

Verantwoording

Voor deze evaluatie hebben wij dankbaar gebruikgemaakt van de methode en formulieren, ontwikkeld door School's cool Gouda.

Westland, april 2013